

V poterjenje vsega tega tukej razloženega pa bode še služil sledeči izanski napis, ktereга nam je tudi Schoenleben zapisal:

VEITRONI BVTTONIS F ET TETTAE AD
NOMATI F. V. VXORI BVTTO Parentibus Suis F.

Tukaj vidimo same čiste slovenske imena. Veitron pomeni Vetrona = Turbonius (zavoljo oblike primeri Mažgon). Veter — zrak so Kershnaiti imeli za prvi princip, zato so Višnu-ta obrazovali tudi z orlovim kljunom in perotami, in Višnu je imel za vahara (voznika) orla Garuda. Zrak in veter so torej častili starci kot svet živelj nalik vodi. Butoni, Buti, Buteri so bili suge Shiva-ta, kateri je kot Jama bil sodnik mrtvih¹⁾. Teta je tudi historiško in basnoslovsko slovansko ime, ktero je imela Ljibušina sestra Tetka. Ada Maja²⁾ se je velela Bhavany divna, edina mati Bramata-Vishnuta in Shivata. Ada Maja, slovenski Adnamati (Ednamati, na Pohorji in na gorenskem Kranjskem še govore aden ne eden), je torej podobna Kybeli, ktero Lukreci tudi imenuje edino mater bogov in žival.

Vse te imena po symbolu Shivatovem prijete so jasen dokaz za misel našo. Dnešnji den še se veli kraj, v katerem so vsi ti spomeniki izkopani Iგ na Ižkem, na Igu, kar tudi toliko pomeni, kar vol, tor, jap, treba, jugmentum — jumentum. V rusinski prekrasni pesmi „Slovo o polku Igorovem“ se glavni junak veli Igor (koroški Ingol, Ingvo) in druge junaške osebe Trojan, to je, Torjan, in junak Vsevolod se veli Buj — Tur, in Bajan pevec vnuk Velesov. Že v egiptiški basni nahajamo nekakšno odnošenje bika k vetru. Thyphon — pravijo basni egiptiške — zbudí pušavski veter in ga pred seboj žene v podobi bikov, in v „Slovo o polku Igorovem“ se velijo Vetri Štribožij vnuci, to je, Štiroboga — Turoboga vnuci³⁾. Štri je po metatezi postalo, kakor Trojan iz Torjan. Tako bi tudi ime Veitron bilo v nekem basnoslovskem odnošenju s štírom, turom. Zato nahajamo enake korenike turbo in tur, bora, βορεας in bos, sever in seva, sava = bik⁴⁾.

V imenu Ter, tor ima iskati svoj početek mesto Tergeste, ktero je, kakor Eusthatij⁵⁾ terdi, po nekem Tergestu ime dobilo, in kar je tudi verujetnije, kakor Melatovo izpeljevanje Ter egestum, to je, trikrat razdjano. Tergeste, tudi Torgium, je že zgoda postalo kolonia Rimljanov, ker pa so Rimljani koloniste že v postavljene mesta, ktere so podjarmili, naseljevali⁶⁾, je gotovo že mesto pred rimsko kolonio stalo. Bode mi kdo rekel, zakaj ne izpeljujem imena iz besede terg. Al tuji ta se je rodila iz ter, tor, zato toržestvo, toržestveni, feierlich. Je v tih besedah ravno ta enakost, ktera je v latinskih Mercurius, merx in mercator. Kjer so Tera, Tora častili, tam je bila trgovina in toržestvo, kakor so dnešnji den s praznički zedinjeni tergi — snemi ali, kakor napačno pravimo, sejmi.

¹⁾ Sonnerat „Reise nach Ostindien“, Zürcher Ausgabe str. 159.

²⁾ Langlés „Monum.“, str. 192. Niklas Müller „Glauben der Hindu“. Langlés Adamajo imenuje „la mère de tous“, „attraction qui unit toute la matière“.

³⁾ Mislim, da se ta genealogia tako razreši. Višnu je s svojim sinom Vaju — bogu vetrov jedno (primeri slov. vejati, nemško wehen), ker zrak predstavlja. Višnu pa je brat Shivata, ker občo mater imata Bhavany Majo — Babo majko — Adnomater, po takem je Vaju, bog vetrov, vnuk Štriboga — Štirboga, Turoboga — Shiva — Dherma-ta.

⁴⁾ Ker so Kershnaiti imeli zrak za prvo materio vsega rodenja, je očitno, zakaj turbo bora, boreas, sever imajo koreniko v bhu fieri, shvi zeugen, erzeugen. Tako bi Liebigov princip „Alles ist komprimierter Aether“ že bili Indi in stari Slovenci poznali bili in učeni Liebig ni nič novega povedal.

⁵⁾ Eusthatij pri Schoenleбенu str. 107.

⁶⁾ Servius „Ad Virg. Aen.“ I. 12. Ruperti „Handbuch der röm. Alterth.“ str. 768.

Ime Tregist, Tergist, ima okolica bočanska (nemški Voitschberg v starih listinah, dnešnji den Voitsberg), in tu sopet vidimo združene imeni enakega pomena. Rodovine But, Butej, Butjan, Butjanek še živijo na Štajerskem, in Buteri na Goriškem, in beseda but, butjan, buter, še Slovenci kraj Mure dnešnji den poznajo v pomenu nesrečen, bedast, zlodejni človek. V listinah Otona II. se imenujejo kraji na Koroškem Butanjeg, to je Butjanek, Butigoj, to je, Butigaj, ki pomenijo to, kar nemško Teufelsgraben, Teufelswald itd. (glej: Šafařik „Slav. Alt.“ II. 344.) Eden bodroških knezov okoli leta 1071 se je imenoval Buta; vidimo toraj, da je to ime tudi pri severnih Slavenih znano bilo (Raumer Reg. I. 111. N. 601.) (Dalje sledi.)

Ozir po domačih.

Veliko Gradišče.

Dve uri od Tersta proti jutru med Lokvo (talijanski Corgnate) Radikom in Gročanami stoji precej visok verh z imenom Veliko Gradišče; ima na verhu dve lepe ravnici, eno proti izhodu, drugo proti zapadu, in mednjima mali versiček; poznajo se še malo niže med skalovjem tri ceste, ki so na-nj peljale: ena na juterni strani brega, ki stoji nad Bazovico; prekriža jo sedanja pot, ktera gre iz Lokve na Gročane; druga na strani proti Rodiku, in tretja naj sternejša zgor od gročanske cerkve. Veliko Gradišče ima na južni strani ne nizoko dosti živice (vode), in silno veličansk lepogled se odpira tu popotniku: na sever se vidijo Nanos, Triglav in njegova brata; na zapad karniške in tiroljske gore, ravnine laške in morje kakor deleč oko pelje; na jug isterski in čiški verhi, in na izhod notrajski snežnik; ako se pa malo proti Rodiku po verhu gre, se vidijo tam za Nanosom tudi kamniški snežniki. Tudi gori na tem verhu ni nikolj tako strašna burja, ko dobro četert ure niže pri Kervavem potoku na reški cesti; kmetje, ki na verhu po senokošah seno grabijo, pravijo, da večkrat kakošno staro stvar najdejo. Ime Veliko gradišče in vse druge okoljščine kažejo, da je onde nekđaj kaj posebnega moralo biti, — pa kaj je bilo, in kadaj je propadlo, pisatelju ni znano.

J. V.

Dopis iz Amerike.

Te dni je došlo iz Crow-Wing-a v Ljubljano slovensko pismo nekega našega rojaka, ki je zdaj pri prečastitem gosp. misionarju Pircu v severni Ameriki. Ker obsega to pismo marsiktero mikavno novico, nam je gosp. prejemnik prijazno dovolil, da naj iz njega povzamemo, kar se nam za „Novice“ priličnega zdí. Pismo je od 22. oktobra l. l.

Ko je gosp. pisatelj s krepkimi besedami razložil, da Amerika ni več tista „obljubljena dežela“, kamor so nekđaj Europejci se preseljevali in so ob kratkem obogateli, in kamor jih sicer še sedaj veliko pride, pa se kesajo, kolikor imajo las na glavi, da so sem prišli, ako nimajo premoženja si kupiti zemljišča, — nadaljuje pismo svoje takole:

„Celi dan sem danes derva sekal, da bo bajtica topla, zakaj hiša ji ne morem reči, ker sapa skoz-njo piše, da je kaj. Treba pa je, da že kurimo, ker že več dni zmerzuje ponoči tako, da je zjutraj zemlja čez pavec zamernjena. Čez dan se ogreje in otaja, da kače iz lukinj na solnce prilezejo in se grejejo; potem švigajo in homatajo semtertje, kakor pri nas po dežji červi. Predvčerajnem sem šel na lov in sem marsiktero veliko pisanko popalil. Pa ta žival, ktere se človek vstraši, ko jo vidi, se nahaja le v samotnih krajih, deleč od stanovanj, kamor prešiči ne pridejo. Védi, da tukaj so prešiči naj večji kačji sovražniki, ki jih veliko pokončajo in požró, pa nikoli nobena jih ne piči. Kakor hitro kača prešiča čuti, mu skuša ujeti, al prešič je hitro za njo; z eno nogo ji stopi na vrat, z drugo pa en-

malo nižje, in jo potem mahoma čez sredo preterga in požre. Velikrat prešičev več dni domú ni, ker za kačami in želodom deleč zaidejo. Sicer se celo leto klatijo pod milim nebom, da jih ni treba oskerbovati in jih pitati kakor pri nas; pozimi se jim kuruza ali krompir poklada; spomladi, poleti in v jeseni si pa sami živeža išejo in so skoz in skoz debeli. Zato se pa tudi kakšenkrat cel prasec na mizo pribiše. — Lov (jaga) se sploh tukaj bogato splačuje; rac, gosí, golobov, fazanov, jerebic in zajcov je na kupe; tudi sernj in jelenov se ne manjka — al tudi volkovi in medvedje niso bele vrane. — Druga živina ima tukaj dosti paše po lepih in velicnih senožetih, ki jih nihče ne kosí. Oj, koliko centov merve tukaj na travnicah ostane in pod zlo pride! Če bi človek dnarja imel, da bi si kupil dosta živine za pleme, pač bi dobro shajal, ker živina je tukaj draga; par volov veljá 150 do 200 dolarjev (dolar plača 2 fl. 8 kr. našega srebra), krava 40 do 60, konj 100 do 300 dolarjev. Jez imam enega berleža, ki velja 88 dolarjev, ki bi ga pri nas lahko za 60 fl. dobil.

(Konec sledí.)

Novičar iz mnogih krajev.

Gospod minister dnarstva in kupčije baron Baumgartner je zavolj starosti in bolehnosti se odpovedal svoji službi, v kateri ima po želji cesarjevi le tako dolgo ostati, dokler ne bo njegov naslednik izvoljen. Za gotovo se govori, da baron Bruk, bivši minister in sedaj poročnik v Carigradu, bo stopil na njegovo mesto; začasno pa bo barona Bruka, ki ima že perve dni februarja na Dunaj priti, v Carigradu nadomestoval baron Koller, zdaj poročnik v Hanovru, dokler za stanovitno baron Prokeš tje ne pride, ki je zdej v Frankobrodu predsednik nemškega zaveznega zbora. — Po naj višjem sklepu Njih veličanstva od 15. t. m. se v prihodnje v vsi avstrijski armadi ne smejo vojaki več s šibami (Spitzruthen) tepsti. Ta ukaz ima koj potem, ko bode armadi oklican, moč zadobiti. — Nova vojaška kazenska postava, poterjena od presv. cesarja 15. t. m., bo mesca julija t. l. veljavo zadobila. — C. k. ministerstvo je ukazalo, da po vsih kaznovavnicah (jetnišnicah) se imajo postaviti posebni hišni učitelji, ki bojo podučevali kaznjence. — Po naj višjem sklepu imajo pri c. k. poštah službe aspirantov nehati in namesto njih prisežni praktikanti se vpeljati. — Na četrteh cesarskih železnicah se je tretje kvatre lanskega leta peljalo 1 mil. 539.801 ljudi, 11 mil. 513.340 centov pa blaga, kar je 5 mil. 106.533 fl. voznine doneslo. — Nova postava za naseljevanje v našem cesarstvu se pričakuje. Kolikor se je iz osnove zvedilo, se bo naselnikom naselitev kar bo moč polajšala, in kjer se bojo imele ledine obdelovati, se bo dovolil tudi odpust davka, posojila iz cesarske kase pa se naselnikom nikakor ne bojo dajale. — Iz Krima se te dni ni nič posebnega zvedilo; zdaj se spet govori, da konec tega mesca se bo začela vojska, kar pa ni verjetno, ker ima sardinska armada še le 28. dan februarja v Krim odriniti; preden pa ne bo vse pomoči skupej, ne bojo začeli. Francozi rijejo s svojimi baterijami zmiraj naprej proti Sevastopolji. V tem ko ene novíce terdijo, da je Omer-paša, ko je v Balaklavi bil, se popolnoma zedinil z angležkim in francozkim poveljnikom: kako bojo vojsko peljali, pripovedujejo druge novíce, da po nobeni ceni noče s svojo armado proti Perekopu marširati, čeravno sta mu poveljnika obljubila še 3 divizije angležke in francozke armade. Da ne bo lahko Sevastopolja vzeti in rusovske armade premagati, je zdaj očitno iz tega, da čez tistih 20.000 vojakov, ki jih bo dala sardinska vlada, se nabirajo že v drugo iz armade francozkih pešcev dobrovoljci, ki hočejo v Krim iti; vsak polk (regiment) jih mora dati 75 (pervikrat jih je vsak

oddal 160); nabralo se jih bo po tem blizo 4000 mož, ki se imajo berž na pot spraviti. — Knez Menšikov je svojemu caru službno naznanil, da od vojske na Almi (20. sept.) noter do 27. dec. je 26.783 rusovskih vojakov onemoglo deloma po vojski, deloma za boleznijo. Careviča Mihael in Nikolaj sta nek že iz Petrograda odrinila k armadi v Krim. Angležki vojvoda Cambridge pa se je podal domú v London. — Čeravno so zdaj v Carigradu francozki in angležki žandarji, ki zlasti ponoči pridno patrolirajo, so vendar 11. t. m. na ulicah v Galati spet našli 4 Francoze, 7 pa Angležev do mertvega ranjenih; gotovo je nek, da Greki so morivci, ki zavratno zalezujejo njimzoperne ljudi. — Na Španjskem se spet bojé prekucij, ki so komaj jenjale. Gotovo je namrač, da neka neznana oseba že dolgo med ljudstvo delí dnar proti temu, da tisti, ki na dan prejme po 8 bak. realov (bak. real plača po našem 7 kr.) se skrivaj zaveže „pripravljen biti, kadar bo poklican“. Sumi se, da je pregnana kraljična mati ali pa ameriški poročnik Soulé tista roka, ktera širi nov plamen prekucij, od kterege so že ministri v državnem zboru resno govorili. Žalostno je, če ljudstvo miruje, ako se od višjih oseb podpihuje! — Danes popoldne ima nevesta kneza črnogorskega gospodična Kuečuič, ki je v nedeljo Terst zapustila, na Cetinji slovesen vhod obhajati. — Škof v Parizu je prepovedal, da nobeden, kdor v gledišu ali na plesišu poje, gode ali sicer muzicira, ne sme v cerkvi peti, gosti ali sicer muzicirati. — Od gosp. Ueberlachner-a, misijonarja v srednji Afriki, je došlo 15. t. m. iz Kartuma pismo v Bolzen, v katerem pravi, da je vsa lanska misijonska ekspedicija 28. oktobra srečno Kartum dospela, in da sta Ueberlachner in Rainer gosp. provikarja Knobleherja med Bari-zamorco spremila. — Ravno je prinesel telegraf iz Turina od 20. t. m. žalostno novico, da je kraljica Marija Adelheida v otročji postelji umerla.

Domače reči.

1. V nemškem letopisu krajske kmetijske družbe (Annalen) od leta 1823 se bere sledeče: „Kopačnica (Kopačnica) so se imenovale mineralske toplice (Mineralbad) v loškem kantonu (im. Bezirke Lak in Oberkrain), ktere so veliko let pri kmetu Topličarju bile, pa jih zdaj več ni. Jenjale pa so te toplice le zatega voljo, ker ni bilo prave ceste do tega kraja in se je tedaj le z velicimi težavami do njih priti zamoglo“.

Mika nas, kakor gotovo vsacega domoljuba, kaj več zvediti od te pozabljene Kopačnice in od Topličarja. Lepo prosimo tedaj, kdor kaj vé ali kaj zvediti zamore od teh toplic, naj „Novicam“ prijazno na znanje dá. Morebiti bi škoda bilo, ako bi Kopačnica na veke pozabljena ostala?

2. Gosp. fajm. M. Ravnikar na Selih so nam unidan pisali, da za nemško besedo „periodisch“ jim je med ljudstvom navadna beseda rokoven-na-no znana; na priliko: „ta gospod hodijo rokovno k nam“ — to je, nas obiskujejo ob določnih časih; ali: „ta berač rokovno bernja“, on pride ob svojih časih beračit. Od „rokovno“ se pravi tudi tacim beračem rokovnjač. Rěči bi se tedaj smelo: „ta časnik rokovno (periodisch) izhaja“ itd.

Prosimo: ali je tudi drugod ta dobra beseda (od rok, obrok, ponemč. brišt, Frist) v tem pomenu navadna?

Ob vojski.

Stvarnik zemlje in nebes, vojskniš trum Gospod! ki čuješ
Nad kardeli solne bleščečih ino nad kresničico;
Ti, pred katerim hribi se tresejo, ak se huduješ.
Ne zaverzi naših prošenj, v Tebe, Oče! kličemo.

Glej! kervi so site tla, žitne polja so pustote,
Terdne mesta so posute, kamor vojska gane se.
In za njo gledé morí glad in kuga, da samote
So vasi in tergi, v kterih pred ljudi se terlo je.

Hiti toraj nas otet, in z močjo desnice Svoje
Ukrotit prederzne sile, ki po bojih hrepené.
Daj nam zopet ljubi mir, in v zavetji brambe Tvoje
Te hvalili bomo vsak dan, dokler bije v nas sercé!

Fr. Svetličič.

* Gosp. dr. Jan. Čermák, dosedaj asistent slavnega profesorja fiziologije dra. Purkyně-a v Pragi, dobro znan po znamenitih svojih razlagah v muzeu ondašnjem in po izverstnih českih spisih v časopisu „Živa“, pride za c. k. profesorja živaloznanstva v Gradec. (Lum.)

* 5. dan t. m. je umerl v Lvovu slavnoznani J. N. Kaminsky, pisatelj poljski, ustanovitelj in skozi 50 let vodja poljskega glediša, nekdanj vrednik „Gazety Lvovské“. Bil je učeni mož vès goreč za povzdigo narodnega jezika in slovstva na vse strani. Spisal je veliko izvirnega, veliko pa tudi iz nemškega prestavil v poljski jezik, posebno pa Šilerjevih pesem in iger tako izverstno, da se pripoveduje, da je nekdo, ki je Kamenski-ga poljsko prestavo Šilerjeve „Divice orleanske“ dobro poznal, potem pa v gledišu nemško Šilerjevo igro igrati vidil, vès nadušen zaklical: „Za Boga! ta Šiler je našega Kaminski-ga izverstno prestavljal!“ Slavni veteran poljskega slovstva je doživel lepo starost od 79 let. Bodi mu zemljica lahka!

* Da serbske narodne pesmi niso samo v Evropi temuč tudi v Ameriki za naj imenitniše narodno blago znane, spričujejo besede naj slavnejega ameriškega pesnika (lirikerja) Long Fellon-a, ki jih je nedavno izustil takole: „Kakošno književnost mora ta narod (serbski) imeti, ki že ima narodne pesmi tako veličanstvene!“ (Serb. Dn.)

* V znani kamnotiskaržici gosp. Šira v Pragi je dogotovljena slika (podoba) slavnega ruskega pesnika Puškina.

* Preteklo nedeljo so na Dunaji v gledišu Jožefovega predmestja igrali Stepanekovo česko igro „pivovarnica v Sejkovu“. Glediše je bilo čez in čez polno, in igra je močno dopadla.

Kratkočasnica.

— Trije rokodelci potujejo dela iskaje več časa skupej po ptujem. Enega dné pridejo do kerčme (gostivnice); — lakot velika, mošnja pa skor prazna, kaj početi? Ker je bil ravno posten dan, si velijo 20 jaje mehko skuhati, jih pojedó, in, ko zapazijo pripraven čas, jo potegnejo brez plačila. Še ene dni potujejo skupej, potem se pa ločijo in sleherni gré svojo pot.

Deset let preteče. Naključni se, da eden izmed njih pride za mojstra v ravno ta kraj, kjer so pred 10 leti gostinčarja za 20 jaje opeharili. Ker je ta še živel, se ponudi naš mojster, zdaj bolj premožen, za plačnika. Al — kako se zavzame, ko zdaj kerčmar 200 gold. od njega terja, in, kakor pravi, prav po pravici takole: „iz 20 jaje je v enem letu 20 kokoš; ko bi bil vse kokoši prodal, bi si bil kupil za ta dnar prešička; dobro spitanega bi ga bil lahko spečal za 30 gold.; za ta dnar bi si bil kupil dva junčika, ki biju bil v 3 ali 4 letih lahko prodal za 100 fl.; za 100 gold. se kupita 2 žbeta, ki sta čez 4 leta med brati 200 gold. vredna. Ta dolg mi zdaj plačaj, pa sva spet prijatla.

Mojster noče pa tudi ne more plačati. Kerčmar pa ga toži za 200 fl. Čeravno je vedel, da kaj tacega ne more sodnija spoznati za pravico, se je vendar enmalo bal, da bi se mu činži morebiti previsoko ne narajtali. On potoži to svojemu sosedu, pametnemu kmetu, in ta mu reče, naj njega pooblasti, da smé namesto njega k sodbi iti. Naš mojster se ne dá dvakrat prositi in da kmetu pooblastivno pismo.

Tožni dan pride. Kerčmar čaka pri sodnii od devetih do dvanajstih, — toženega mojstra pa le ni. Proti pol dnevu prikorači naš kmetič in se sodniku skaže, da pride namesto mojstra.

Sodnik zarenčí nad njim, da tak pozno pride.

„Ne zamerite, gospod, pa danes je dan, da se grah seje, in k nesreči se je od 8. do 11. ure kuhal, da je za setev dovelj mehak postal.“

„Kteri norec ti je pa to natvezel — ga vès nejevoljen napade kerčmar — da se grah za setev kuha? Al nas češ tudi za norce imeti?“

„Kteri norec pa je vam to povedal, da se iz kuhanih jaje kokoši valé, iz katerih ste vi rajtingo naredili ne tistih 200 gold., za ktere tožite mojega soseda.

Sodnik, ko sliši od kuhanega graha in kuhanih jaje, upraša kmeta, kaj vse to pomeni, in zdaj mu ta še le na drobno razloži terjani dolg.

Sodba pa se je tako iztekla, da jo je kerčmar z dolgim nosom pobasal domú. J. Der—č.

Dopis iz Amerike.

(Konec.)

„Dokler človek nima tū svoje lastnine, ni življenje tukaj nič prijetno. Amerikanci dobro vejo, da večidel le taki se preseljujejo v njih dežele, ki so brez premoženja, zato ptujca ali Dečmāna ali Čermāna, kakor mu oni pravijo, nič ne obrajtajo.

Potovaje po deželi tudi nimaš nikodar postrežljivosti pričakovati; ako na 20 do 30 milj dolgi poti, kjer medpota včasih ne ene hiše ne narajmaš, zadeneš k sreči na kakošno gostivnico, in misliš sebe in svojega konjiča enmalo napasti in napojiti, nikar ne pričakuj hlapca, če tudi celo uro stojiš in čakaš, da bi prinesel za konja kaj; če se kerčmarju ne poljubi za konja ovsa dati, ga mu moraš sam nesti. Vina za se ali piva (ola) po poti ne dobiš nikjer, le neko žganjico, ki jo whisky imenujejo in jo iz reži žgejo, se ti ponuja, pa gorjé ti, če kozarec preveč nastaviš! To žganje je kakor strup in tudi tacim, ki so ga vajeni, ako ga le malo čez merico šverknejo, možgane tako zmeša, da obnoré in zdivjajo, in v ti pijanosti se dopernaša veliko ubijanja.

Da je v mestih, zlasti v večjih mestih, pa vse drugo življenje, mi ni treba praviti; na deželi, posebno v nekterih krajih je pa res žalostna.

Kave (kofeta) in čaja se tukaj popije silo veliko; pri vsaki jedi morata biti; jejo pa 3krat na dan in zmiraj le bolj mesene jedila.

Mesta in hiše ameriške so skor vse po enem koptu; ako si vidil eno, si vidil vse. V mestih so hiše zidane (iz opek), po deželi pa so vse lesene.

Ceste so grozno slabe; ne rečem preveč, ako pravim, da pri nas je skor vsak kolovoz bolji; prekucniti se z vozom na tacih potih, je prav kaj navadnega. Čeravno si v velicah mestih, moraš misliti življenje ravno tako gosposko in imenitno kakor v družih velicah mestih Europe, so vendar večidel pota po ulicah tako gerde, da je joj; — na vsacih 10 stopinj ti prileti že kak prasec pod noge, da se mu moraš ogniti. Da pa ulice ne morejo snažne biti, si je lahko misliti, ako se vé, da iz hiš mečejo vse na-nje, ostanjke jedil, cerknjene mačke itd.

Katoličane, posebno pa duhovne katoliške vére, zlo sovražijo. Lani se je imela v Hamiltonu nova srenjska hiša zidati, in čeravno so potrebovali čez 300 delavcov in je bilo dosti rokodelcev naše vére tam, vendar nobenega niso hotli v delo vzeti. Sicer je pa vér tukaj tolikanj, da nikdar nikoli nisem popred od njih slišal.

Nobenemu človeku ni svetovati; da bi sem prišel, češ da pride v „obljubljeno deželo“ *). Le takim, ki pridejo z debelo mošnjo in si zamorejo v daljnih krajih veliko zemlje kupiti, se dobro godí, ker je tukaj še veliko golih ledin, katerih nihče ne obdeluje, posebno v deržavi Minesota, kjer smo mi zdej.

*) Kar to pismo pravi, poterjujejo tudi mnoge druge pisma iz Amerike. Še le te dni smo brali dopis iz angleškega časnika „Times“, v katerem se popisuje žalostni stan ptujcov v Novem Jorku, čeravno se za-nje na leto čez 2 milijona dolarjev milošnje nabere. „Na zadnje bo treba — pravi dopisnik — davkov naselnikom nakladati, da se saj s tem ubranimo njih prevelike sile.“ Vred.

Kdor pa nič nima, bo vedno hlapec ostal in s težavami imel opraviti; malokteremu se naključni po sreči.

Jaz živim tu med divjaki, le malo iz mešanih starišev rojenih Indijancev in pa kanadskih Francozov je v tem kraju.

Da ti še nekaj povem, kar me enmalo opominja na teržaško burjo, vedi, da na sv. rešnega telesa dan zjutraj je tu vihar vstal, ki je jenjal še le v nedeljo po tem. To je pihalo! Tudi s tistimi preljubimi mušicami, ki se muskitos imenujejo, sem se že soznanil — pa k sreči kraljujejo le 6 tednov, potem pa zginejo.

Če tedaj moji prijatli na-me mislite, mislite si vse to, kar sem Ti povedal v tem pismu in vedili bote, kako se nam godi.

Novičar iz mnogih krajev.

Po naukazu c. k. ministerstva se imajo dolžne pisma (obligacije) za to, kar so občine (soseske), cerkve, šole, samostani, milodarne ustanove, obertniške skupšine in cehi, prebende, društva in enake ustanovitve na državni zajem (posojilo) poplačale, tako napraviti, da se glasé na ime podpisnikov in ne na ime prinesnika; vendar je vsem tem na voljo dano, da smejo za odvezo taci obligacij prositi, ktere se glasé na odločene imena. — Do 20. t. m. se je za državni zajem že plačalo 122 mil. in 238.279 fl., tedaj že skor 4. del vsega. — Telegrafi so preteklo leto skor 1 milijon donesli; to je gotovo znamenje, da se že veliko dopisuje po njih. — Po vsih škofijah cesarstva je duhovnim naročeno, da pri vsaki sv. maši molijo za srečen porod presv. cesarice, ki ima nek prihodnji mesec biti; v ta namen se bo, kakor dunajske novice pravijo, kmali podala na cesarski grad Schönbrunn blizo Dunaja, kjer je tudi presv. cesar Franc-Jozef na svet prišel. — Cesar Napoleon je povabil vse vladarje in vladarice k obertniški razstavi v Pariz. Tudi za rusovsko blago je prostor še pripravljen, pa bo menda prazen ostal. Novice iz Sevastopolja, ki segajo do 14. t. m., pravijo, da sta careviča Mihael in Nikolaj že v Sevastopolj prišla (13. t. m.) in se nastanila v severni tverdnjavi, kjer je tudi Menšikov; dalje pravijo te novice, da so po vsem Krimu gorski potoki, ko se je prvi sneg stajal, velike povodnji napravile. Vse armade strašno veliko terpé, naj več pa angležka; po besedah samih domačih časnikov je stan angleške armade tako žalosten, da se ne more več armada, ampak le četa invalidov imenovati; konjikov skor več ni, ker so jim konji večidel pocepali; perve dni tega mesca je bilo še 14.000 pešcov, pa popolnoma zdravih komaj 2000, in ravno tako so se skercile topničarske in genijne kardela po mnogih boleznih (pljučnici, driski, skorbutu, ozebljinah itd.), ktere večidel izvirajo iz tega, da je armada angležka slabo oskerbljena in ji manjka vsega, česar armada zlasti ob zimski vojski potrebuje, ali pa je prepozno, od vsih vetrov sveta, skupej nanešeno bilo (tako kožuhi iz Kranjskega, lesene hiše iz Štajerskega itd.) Sami Angleži zdaj spoznajo, da njih vojaška osnova ni nič vredna, po kateri le gospodje žlahnega ali zlo premožnega stanú zamorejo oficirji in poveljniki biti; da pa se um ne kupi z žlahnim stanom ali s kupom dnarja, se očitno vidi — pravi „Times“ — v nadlogah, v kterih je zdaj naša sicer pogumna armada, za katero niso umne glave skerbele ob pravem času, kakor so skerbeli Francozi; — bolniki leže na tleh v svoji obleki, k večem da imajo po dva koltra, in neki zdravitelj piše, da v vsem skup imajo 5 zdravil za vse mnogoverstne bolezni. „Zato — piše pariška „Presse“ — grejo Sardinci na vojsko v Krim, ker oni potrebujejo dnarja, Angleži pa armade.“ — Omerpaša se je imel 16. t. m. za stanovitno v Eupatorio podati. — Turška vlada nabera v Valahii prostovoljce, ki se hočejo za sultana v vojaško službo vdinjati. — Od kar

so se bolj natanko prideržki ali predpogoji zvedili, kako rusovska vlada tolmači znane 4 člene, okoli kterih se zdaj mir ali vojska suče, je celó malo upanja za mirno spravo. Za gotovo se tedaj pripoveduje, da bo avstrijska vlada nemškemu zaveznemu zboru v Frankobrodu predlog poslala: naj se polovica zavezne armade na noge spravi, kteremu predlogu pa se bo nek pruska vlada zoperstavila, ker ne spozna, da bi ta priprava že zdaj potrebna bila. — Angleški državni zbor se je spet snidel. — Serbi so nek zlo nejevoljni, da je knez ministra Nenadovića iz ministerstva izpustil. — Namestni kralj v Egiptu je prepovedal, da v nobeno egipčanskih dežel se ne smejo več sužnji vpeljevati in da v kratkem bo mogla vsa kupčija s sužnji jenjati. — Hanoverancom se ne gnjusi več konjsko meso; lani so ga pojedli že 40.000 funtov.

Nevestni lišp.

Nevesta mlada Minčica
Upraša svojga ženina:
Povej mi: ktero oblačilo
Za svatbo bi naj lepše bilo?
Al kupim si tančičico,
Al pisano, al svilnato?
Rudeči venček, al le beli,
Ovila kak bi ga po čeli?
In kakšen perstan, kakšen pas,
Povej: kaj lepši bil bi kras? —

In ženin koj nevestici
Na to prijazno tak veli:
Preljuba mi nevesta mila
Ne iši več si oblačila!
Poštenost je tančičica,
Ki sije ti iz serčica;
Nedolžnost ti je venček beli,
Ni lepšega v spomladi celi; —
Ljubezen zvesta perstan je,
Ki družji nama serčice. —

A. Praprotnik.

Pogovori vredništva.

Gosp. Fr. K. in gosp. J. P. v Reki: Radi bi poslali „Koled.“ in Zalokarjevo gospodarsko knjigo tudi v Reko: pa komu, koliko in kako? Na srečo samo ne moremo, ako se noben knjigar ne oglasi in tudi mi nobenega ne vémo. Oj, vzajemnost naša knjigarska, da Bogu bodi milo! — Gosp. M. R. na S.: Dnar smodr. odrajtali. Čeravno imamo zmiraj dosti zaloge za „Novice“, so nam Vaši spisi vendar tudi zmiraj prijetni. — Gosp. Vojt. K. v T.: Sostavek od „kol.“ bomo radi natisniti dali. Pesmica „p. o.“ je večidel lepo osnovana, toda nekteri stavki nam niso dosti jasni. — Gosp. J. O. v Št. J.: Za nor. šol. razr. lepa hvala. Pesmica pa je v nekterih stvkih celó „predomača“, da je natisniti ne moremo. — Gosp. J. Šk. na T.: Poslane hrušice so navadne pozne drobnice. Sicer je še več taci hrušk, ki so pozno godne. — Gosp. J. V. v V.: Serčno ste nas razveselili z oblubo „prisl.“, ki bojo kot letošnje gotova dika prihodnjemu „Koledarčku“, kterega namen ni enoletna praktika biti, ampak lepoznavna knjiga s plutarčkom slovenskim. — Gosp. V. v V.: Smo.

Stan kursa na Dunaji 24. januarija 1855.

Obligacije	5 %	83 1/2 fl.	Esterhaz. srečke po 40 fl.	84 1/4 fl.
državnega	4 1/2 %	72 1/2 "	Windišgrac. " " 20 "	28 1/2 "
dolga	4 %	64 1/4 "	Waldstein. " " 20 "	28 3/8 "
	3 %	51 1/2 "	Keglevičeve " " 10 "	11 "
	2 1/2 %	41 1/2 "	Cesarski cekini.	5 fl. 55 "
Obliq. 5% od leta 1851		B 95 "	Napoleonodor (20 frankov)	9 fl. 50 "
Obliq. zemljiš. odkupa 5%		75 "	Suverendor	17 fl. —
Zajem od leta 1834 . . .		234 "	Ruski imperial	10 fl. —
" " 1839 . . .		118 1/4 "	Pruski Fridrihsdor . . .	10 fl. —
" z loterijo od leta 1854		102 "	Angleški suverendor . .	12 fl. —
" národni od leta 1854		86 7/8 "	Nadavk (agio) srebra:	
			na 100 fl.	27 1/2 fl.

Loterijne srečke:

na Dunaju } 24. januarija 1855: 88. 52. 79. 6. 72.
v Gradcu } 6. 57. 23. 56. 48.
Prihodnje srečkanje bo na Dunaju in v Gradcu 7. februarija 1855.